

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rapport - Inzet Trusted Flagger Status BZK

Tweede Kamerverkiezing 22 november 2023

Achtergrond

Het ministerie van BZK heeft de status van «trusted flagger» bij Meta, Google, Twitter, TikTok en Snapchat.¹ Trusted flaggers' meldingen worden door de genoemde sociale media platformen met prioriteit behandeld. De trusted flagger status kunnen deze online platformen ook geven aan andere overheidsorganisaties of NGO's. De bedrijven waarbij een melding wordt gedaan maken hierbij hun eigen onafhankelijke afweging of er sprake is van een overtreding van de gebruikersvoorwaarden en dus of verwijdering, labelen of een andere actie gerechtvaardigd is. Het ministerie heeft via deze kanalen geen bevoegdheid bepaalde content te laten verwijderen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat het ministerie van BZK de trusted flagger status zeer terughoudend inzet, en alleen wanneer er een risico bestaat voor de organisatie, uitvoering en integriteit van het verkiezingsproces. Het ministerie kijkt niet naar, en doet geen uitspraken over, andere onderwerpen gerelateerd aan de verkiezingen, zoals verkiezingsbeloften.

Werkwijze

Signalering

Het beleidsdepartement van het ministerie van BZK heeft geen juridische grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens door middel van monitoring op des- of misinformatie op sociale mediakanalen. Daarnaast is het geen primaire taak van overheden om te bestempelen wat desinformatie is. Dit is een taak voor onafhankelijke media en factcheckers. Signalering van mogelijke des- of misinformatie dat een risico vormt voor de integriteit van het verkiezingsproces volgt daarom op berichtgeving in de media, berichten van onafhankelijke factcheckers, of meldingen van andere overheidsinstanties met de juiste grondslag voor monitoring. Tot slot kan het ministerie ook meldingen binnen krijgen van medeoverheden. Wanneer een medeoverheid rondom de verkiezingen, na herhaaldelijke eigen pogingen, geen contact krijgt met een sociaal media platform en dit een risico vormt voor de integriteit van het verkiezingsproces, kan BZK haar trusted flagger status ook inzetten. Voorbeelden van dergelijke situaties kunnen zijn wanneer vlak voor de verkiezingen een communicatiekanaal van een medeoverheid is gehackt, geblokkeerd of op andere wijze onbruikbaar is geworden; of wanneer een advertentie van een medeoverheid over verkiezingen door een platform wordt aangemerkt als politieke advertentie en daarom wordt geblokkeerd.

Het ministerie van BZK behandelt geen individuele meldingen over individuele berichten op sociale media platformen. Wanneer een gebruiker van een social media platform één of meer berichten tegenkomt waarvan het vermoeden bestaat dat het des- of misinformatie is, kan diegene daar zelf een melding over doen via de kanalen die de platformen daarvoor hebben ingesteld. Het is namelijk de verantwoordelijkheid van de sociale media platformen zelf om deze individuele meldingen van gebruikers op te pakken en, indien nodig volgens de gebruikersvoorwaarden, actie te ondernemen. Het ministerie van BZK is en heeft daarom geen meldpunt voor het signaleren van individuele berichten die mogelijk desinformatie of misinformatie bevatten.

Beoordeling

Na signalering van een bericht door een fact-check kanaal, media of door een overheidsinstantie wordt het bericht beoordeeld op de impact op de integriteit van het verkiezingsproces.³ Bij een signalering over mogelijke onjuiste of misleidende informatie wordt door het ministerie van BZK beoordeeld of het hier daadwerkelijk gaat om onjuiste of misleidende informatie die aan kan zetten tot foutieve handelingen waardoor een stem van onwaarde wordt, een ander dan de bij het uitbrengen van de stem bedoelde persoon wordt aangewezen, of kiezers

¹ Voor X wordt sinds deze verkiezingen gebruik gemaakt van een Urgent Escalation Channel. Het Ministerie van BZK hanteert voor dit kanaal dezelfde standaard werkwijze als bij vergelijkbare trusted flagger statussen bij andere sociale media platformen.

de mogelijkheid om te stemmen wordt ontnomen. Bij deze beoordeling wordt meegewogen welke activiteiten de signalerende organisatie heeft ondernomen om de des- of misinformatie bij het platform onder de aandacht te brengen. Bij een signalering over een hack van een communicatiekanaal van een gemeente wordt beoordeeld of een gemeente zelf alle mogelijke middelen reeds heeft ingezet om het account weer onder eigen beheer te krijgen. Pas daarna zou inzet van de trusted flagger status door het ministerie van BZK aan de orde zijn.

Bij het doen van een melding vraagt het ministerie van BZK waar mogelijk om een ontvangstbevestiging van het platform. De ontvangstbevestiging en eventuele aanvullende reactie die het ministerie van BZK van een platform ontvangt, worden gearhiveerd. Het ministerie van BZK controleert zelf niet op sociale media platformen wat het sociale media platform met een melding heeft gedaan en houdt hier dan ook geen overzicht van bij.

Toepassing rondom de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023

Rondom de verkiezingen heeft BZK haar trusted flagger status eenmaal ingezet. Bij het ministerie kwamen op 22 november vragen binnen vanuit de media over een bericht op X waarin wordt opgeroepen tot het inkleuren van twee vakjes op het stembiljet. Hoewel mogelijk bedoeld als grap of satire, kan dit leiden tot een ongeldige stem. Het gaat hier specifiek om een bericht waarin wordt aangegeven om bij de lijst GroenLinks/PvdA voor beide partijen op een kandidaat te stemmen. Dit narratief over het aankruisen van twee hokjes heeft het ministerie van BZK echter ook tijdens vorige verkiezingen waargenomen.² BZK heeft X daarom op 22 november verzocht een specifiek bericht en daaraan gerelateerde berichten te bekijken en te beoordelen op basis van het civic integrity policy van X.³ BZK heeft hiervoor gebruik gemaakt van het *Urgent Escalation Channel* van X. X heeft na drie minuten gereageerd dat het Trust&Safety team van het platform de melding zou bekijken.⁴

² Kamerstukken II, 2023-2024, 35 165, nr. 61, bijlage Rapportage inzet trusted flagger status BZK.

³ [X's civic integrity policy | X Help \(twitter.com\)](#)

⁴ Zie bijlage 1.

Van: 5.1.2 e Persoonlijke
Aan: 5.1.2 e Persoonlijke le
Cc: 5.1.2 e Persoonlijke le, 5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer @twitter.com; 5.1.2 e Persoonlijke lev @twitter.com
Onderwerp: Re: Urgent notification of possible violations civic integrity policy X - Dutch election
Datum: woensdag 22 november 2023 14:45:59

Dear 5.1.2 e Perso,

Thanks a lot, our Trust & Safety teams will look into it.

Kind regards,

5.1.2 e Persoonl

On Wed 22 Nov 2023 at 14:43 5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer <5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer @minbzk.nl> wrote:

Dear people at X, dear 5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer,

The Dutch ministry of the Interior would like to point you to a specific message being spread on X.

It concerns a message that states that people who want to vote for the GroenLinks/PvdA party in the Parliamentary Elections today, should check two boxes on the ballot: one for a GroenLinks candidate and one for a PvdA candidate. GroenLinks/PvdA is a combined list. Checking two boxes would lead to a vote being invalid. The message might be meant as a joke, but since every vote matters, it is important nobody actually falls for this.

This narrative of crossing two boxes instead of one is one we have notified your platform about during previous elections as well. These misleading claims about the voting process might lead to invalid votes.

Can you look at this message and related messages and check whether they are a violation of X's civic integrity policy? See <https://twitter.com/5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer>.

Kind regards,

5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer

5.1.2 e Persoonlijke levenssfeer

Democracy and Governance Division

Ministry of the Interior and Kingdom Relations

Turfmarkt 147 – 5.1.2 e Perso | 2511 DP Den Haag | Postbus 20011 EA Den Haag

E 5.1.2 e Persoonlijke leven @minbzk.nl

.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Democratie en Bestuur
Postbus 20011 I 2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl